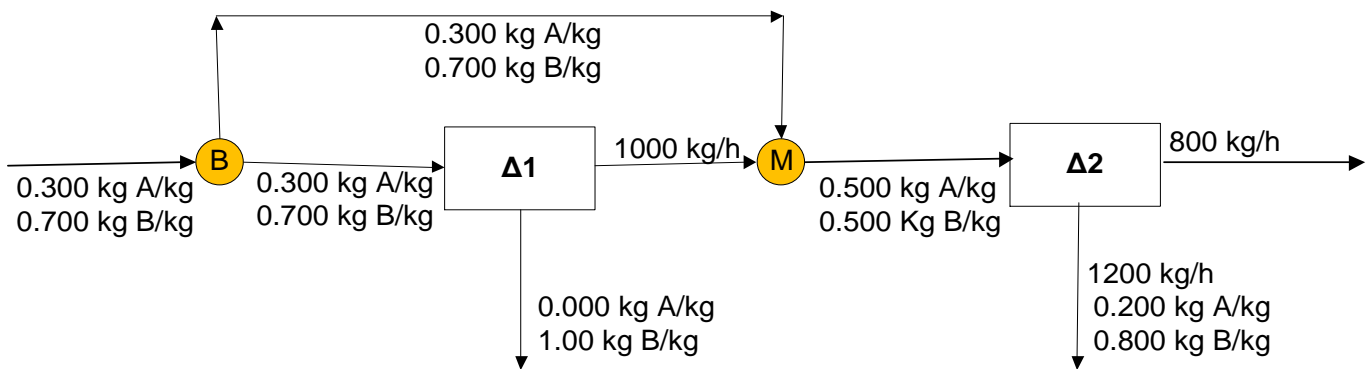

ΘΕΜΑ 1 (5.0 μονάδες = 1.5 + 3.5)

Ακολουθεί το διάγραμμα ροής μίας διαδικασίας που λειτουργεί σε μόνιμη κατάσταση. Στη διαδικασία αυτή δεν πραγματοποιείται κάποια χημική αντίδραση.

- (α) Προσδιορίστε τους βαθμούς ελευθερίας σε όλα τα διακριτά συστήματα στα οποία μπορούν να εφαρμοστούν ισοζύγια μάζας.
- (β) Επιλύστε το διάγραμμα ροής, δηλαδή υπολογίστε τη ροή και τη σύσταση (σε A και B, kg/kg) όλων των ρευμάτων του διαγράμματος ροής. Αποτυπώστε τα αποτελέσματα στο διάγραμμα ροής.

ΘΕΜΑ 2 (5.0 μονάδες = 1.0 + 1.0 + 2.5 + 0.5)

Σε μια βιομηχανία παραγωγής CH_3OH , η νέα (φρέσκια) τροφοδοσία ροής 750 kmol/h αποτελείται από CO και H_2 . Η βασική μονάδα της παραγωγικής διαδικασίας είναι ένας αντιδραστήρας. Το ρεύμα εξόδου του αντιδραστήρα οδηγείται σε ένα διαχωριστή (συμπυκνωτής) από τον οποίο εξέρχονται δυο (2) ρεύματα. Το 1^ο ρεύμα αποτελείται από καθαρή CH_3OH , ενώ το 2^ο ρεύμα που περιέχει αποκλειστικά CO και H_2 ανακυκλώνεται. Το ανακυκλούμενο ρεύμα αναμειγνύεται με το ρεύμα της νέας (φρέσκιας) τροφοδοσίας και το ρεύμα που προκύπτει τροφοδοτείται στον αντιδραστήρα. Η μετατροπή του CO στον αντιδραστήρα (μετατροπή απλού περάσματος – single pass conversion) είναι 40.0%. Η διαδικασία παραγωγής CH_3OH λειτουργεί σε μόνιμη κατάσταση.

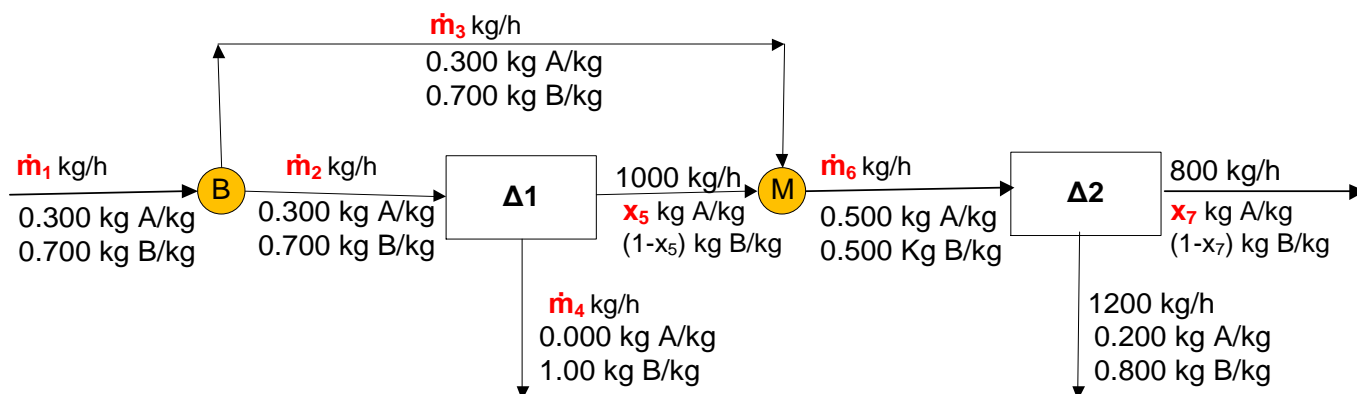
- (α) Σχεδιάστε το διάγραμμα ροής.
- (β) Προσδιορίστε τους βαθμούς ελευθερίας σε όλα τα διακριτά συστήματα στα οποία μπορούν να εφαρμοστούν ισοζύγια μάζας.
- (γ) Υπολογίστε τη ροή (kmol/h) των CO , H_2 και CH_3OH σε όλα τα ρεύματα του διαγράμματος ροής. Αποτυπώστε όλες τις ροές στο διάγραμμα ροής.
- (γ) Υπολογίστε τη συνολική μετατροπή (overall conversion) του CO στο σύστημα.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 100'

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ 1

(α)

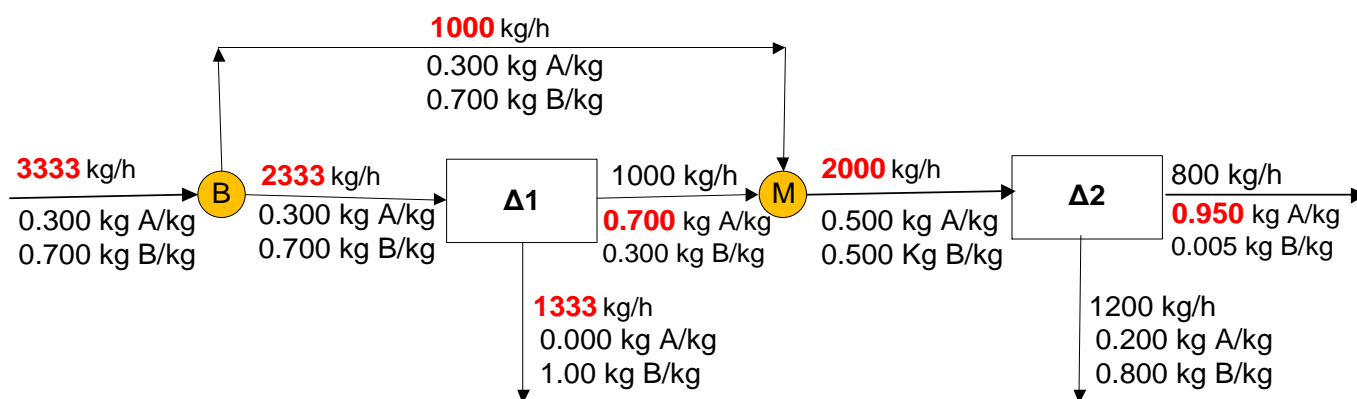

Σύστημα	Άγνωστες μεταβλητές	Ανεξάρτητα ισοζύγια (εξισώσεις)	Βαθμοί ελευθερίας
Συνολικό	$\dot{m}_1, \dot{m}_4, x_7$ (3)	2	1
B	$\dot{m}_1, \dot{m}_2, \dot{m}_3$ (3)	1	2
Δ1	$\dot{m}_2, \dot{m}_4, x_5$ (3)	2	1
M	$\dot{m}_3, x_5, \dot{m}_6$ (3)	2	1
Δ2	$\dot{m}_6, x_7$ (2)	2	0*

*: Η επίλυση του διαγράμματος ροής θα ξεκινήσει από τη διεργασία Δ2

(β)

Δ2	$\dot{m}_6 = 800 + 1200$	Συνολικό ισοζύγιο μάζας	$\dot{m}_6 = 2000$ kg/h
	$\dot{m}_6 \cdot 0.500 = 800 \cdot x_7 + 1200 \cdot 0.200$	Ισοζύγιο μάζας A	$x_7 = 0.950$ kg A/kg
M	$\dot{m}_3 + 1000 = \dot{m}_6$	Συνολικό ισοζύγιο μάζας	$\dot{m}_3 = 1000$ kg/h
	$\dot{m}_3 \cdot 0.300 + 1000 \cdot x_5 = \dot{m}_6 \cdot 0.500$	Ισοζύγιο μάζας A	$x_5 = 0.700$ kg A/kg
Δ1	$\dot{m}_2 = \dot{m}_4 + 1000$	Συνολικό ισοζύγιο μάζας	$\dot{m}_2 = 2333$ kg/h
	$\dot{m}_2 \cdot 0.300 = \dot{m}_4 \cdot 0.000 + 1000 \cdot x_5$	Ισοζύγιο μάζας A	$\dot{m}_4 = 1333$ kg/h
B	$\dot{m}_1 = \dot{m}_2 + \dot{m}_3$	Συνολικό ισοζύγιο μάζας	$\dot{m}_1 = 3333$ kg/h

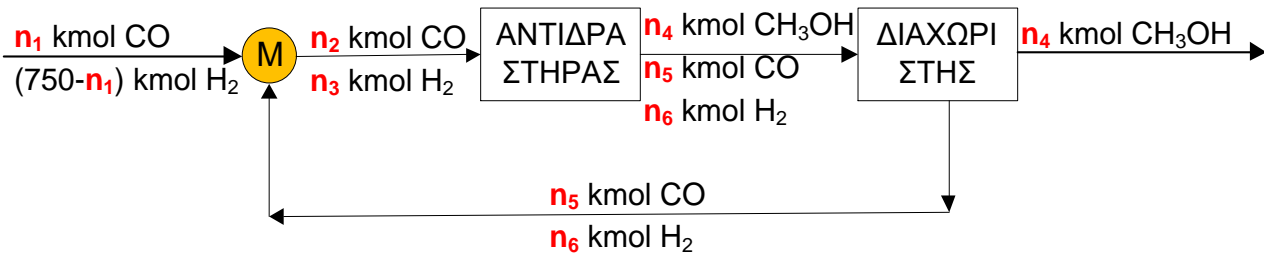
ΘΕΜΑ 2

(α)

Χημική αντίδραση: $\text{CO} + 2\text{H}_2 \Rightarrow \text{CH}_3\text{OH}$

Λαμβάνοντας υπόψη ότι πουθενά στο σύστημα δεν απομακρύνεται (απορρίπτεται) CO ή H₂ και ότι ο διαχωρισμός CH₃OH και (CO+H₂) στον διαχωριστή είναι πλήρης, το διάγραμμα ροής και οι σχετικές μεταβλητές διαμορφώνονται όπως παρακάτω.

ΒΑΣΗ: 1 h

(β)

Σύστημα	Άγνωστες μεταβλητές	Ανεξάρτητα ισοζύγια (εξισώσεις)	Πρόσθετες εξισώσεις	Βαθμοί ελευθερίας
Συνολικό	n_1, n_4 (2)	2		0*
M	n_1, n_2, n_3, n_5, n_6 (5)	2	2	1
Αντιδραστ.	n_2, n_3, n_4, n_5, n_6 (5)	2	2	1
Διαχωριστής	n_4, n_5, n_6 (3)	0		3

*: Η επίλυση του διαγράμματος ροής θα ξεκινήσει από το συνολικό σύστημα

(γ)

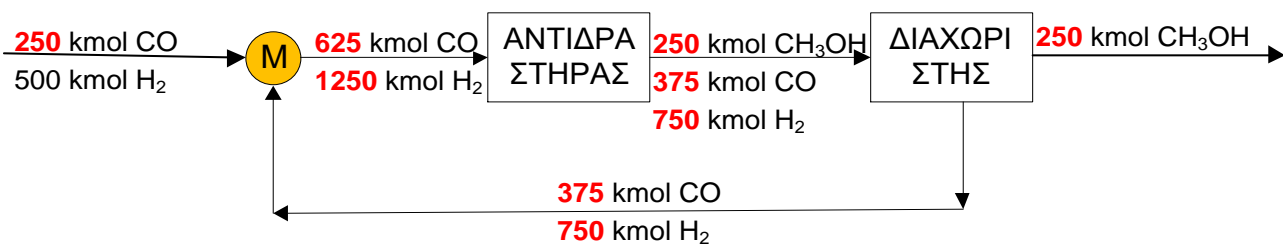
Ατομικό ισοζύγιο – Συνολικό σύστημα

$$\begin{aligned} \text{Ισοζύγιο C: } 1 \cdot n_1 &= 1 \cdot n_4 & (1) \\ \text{Ισοζύγιο H: } 2 \cdot (750 - n_1) &= 4 \cdot n_4 & (2) \end{aligned} \Rightarrow \begin{aligned} n_1 &= 250 \text{ kmol CO} \\ n_4 &= 250 \text{ kmol CH}_3\text{OH} \end{aligned}$$

Ατομικό ισοζύγιο – Αντιδραστήρας

$$\begin{aligned} \text{Ισοζύγιο C: } 1 \cdot n_2 &= 250 + 1 \cdot n_5 & (3) \\ \text{Ισοζύγιο H: } 2 \cdot n_3 &= 1000 + 2 \cdot n_6 & (4) \\ n_2/n_3 &= n_5/n_6 & (5) \\ \text{Μετατροπή CO – αντιδραστήρας} \\ f_{\text{CO}} = (n_2 - n_5)/n_2 &= 0.400 & (6) \end{aligned} \Rightarrow \begin{aligned} n_2 &= 625 \text{ kmol CO} \\ n_3 &= 1250 \text{ kmol H}_2 \\ n_5 &= 375 \text{ kmol CO} \\ n_6 &= 750 \text{ kmol H}_2 \end{aligned}$$

ΒΑΣΗ: 1 h

(δ)

Η **συνολική μετατροπή** (overall conversion) του CO στο σύστημα είναι **100%**, αφού πουθενά στο σύστημα δεν απομακρύνεται CO.